

וקראת לשבת עיונג

אלון תרני בפאכע באקדע וברסול פלאנץ

גליון מס' 564

האינו - שבת שובה
ח' בתשרי התשפ"א

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: shlomi1122@gmail.com

לע"ג שאול בן סלביה ע"ה | לע"ג יצחק בן שרה ע"ה | לע"ג יוסף בן מרסל ז"ל | לע"ג ר' שמעון חי בן רחל רשל ע"ה



לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן
מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

היה זה בערב יום הכיפורים שנת ה'תש"ח. היהודים קיימו את מנהג הכפרות, ומרן פוסק הדור זיע"א עמד להשיג על שחיטת העופות. כאשר בדק הוא את סכיני השוחטים, מצא שיש הרבה סכינים פגומים, ואינם ראויים לשחיטה. לכן בשבת שובה עורר את אוזני קהל שומעי לקחו, והודיע להם את חומרת העניין, למען ישמרו ממכשלה זאת. ומשמעו זאת הציבור, הפסיקו את מנהגם לערוך כפרות בעופות, והחליפו זאת למעות, או שהביאו ביחידות שוחט אשר יראת ה' לנגד עיניו.

עוד נגע היה במצרים בעניין השחיטה. השוחטים היו מרבים לשחוט בהמות ביום טוב, אף שלא היה להם צורך בכך, נגד ההלכה. וגם היו כותבים על הבשר "כשר" בעצם קדושתו של החג. בעיה נוספת נתעוררה בעקבות כך, שהעם שהיה רואה שמוכרים בשר ביום טוב בחנויות, היו עורכים כל העם את יתר קניוניהם בעצם יום טוב. וכן, השוחטים היו משחזים את סכיניהם ביום טוב כמה וכמה פעמים...

מרן זיע"א הזמין אליו את השוחטים לבית הדין, והשמיע להם את הדברים האסורים הנעשים על ידיהם, ואת חומרתם. ואלו הסכימו לדבריו. אך לאחר מכן, קמה מולו אש המחלוקת מצד כמה אנשים, והם התנגדו לכך, וטענו טענות הבל, שמנהג ישראל תורה הוא, ואין לבטל המנהגים הקדומים המסורים מדורי דורות. ואף שהסביר להם מרן זצוק"ל את המכשולות הרבים הנגרמים בעקבות כך, פתח בפניהם את ספרי הפוסקים אשר קדמו בכהונתם במצרים אשר גם הם לא הצדיקו את המנהג הלזה. אך בכל זאת לא שעו לקולו מחרחרי הריב, והמשיכו להצדיק את טענותיהם. והרבו לדבר דברי בלע נגד איש האלוקים. ולבסוף בחסדי ה', התבטל המנהג הרע הזה, וכוחה של תורה גבר.

אף לאחר ששב השקט לשכון במצרים, אחד מהדיינים אשר במצרים, החל לטעון כנגד מרן זיע"א וציערו בטענה מחודשת: ישנם אנשים המאיימים שאם לא ימצאו בשר טרי כשר ביום טוב, ילכו לקנות בשר טרף מהנכרים". ומרן זיע"א השיב לו, כי לא עלינו המלאכה להשיג על אותם אנשים בורים, דהא כאן הם מאיימים את איומיהם על יום או יומיים של חג, אך מה יעשו בתשעת הימים מראש חודש עד ליום תשעה באב, ימים בהם אין שחיטה כלל, למרות שאין זה אלא מנהג שלא לאכול בשר מראש חודש, כל שכן וקל וחומר בחילול יום טוב בפרהסיא אשר הוא איסור דאורייתא. לכן בוודאי שאין לנו להשיג באותם אנשים, ואין לפרוץ גדר בשביל אותם אנשים מועטים. ולבסוף, נתבטל זה המנהג לגמרי, ובמתק שפתותיו הקדושות של מרן שכנע המונים ללכת בדרך הישר, היא דרך התורה והמצוות.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א



בת קול קוראת לשוב

הגאון רבי שמעון ישראל פוזן זצ"ל, רבה של שפראן וראש ישיבתה, פתח במשל: מעשה באחד ממשרתי הארמון שנצטווה למרק את כתרו של המלך ולנקותו מכל שמץ אבק, העלול לעמם זהרו. ניקה בשקדנות את כתר הזהב המגולף, משובץ אבני חן, והתפעל מיפעתן וברקן. ידע כי כל אבן בכתר מושלמת היא, ואין ערוך ליקרתה. פחז עליו יצרו, עקר אבן אחת מתושבתה וטמנה בכיסו.

ולא ידע שהמלך עומד בחלון, משקיף על מעשיו. סיים המשרת, הניח את הכתר על כר הקטיפה ויצא. נכנס המלך, חבש את הכתר, ותושבת האבן העקורה התנוססה במרכזו בכל כיעורה. פנה המלך לטרקלין, ישב על כס מלכותו ושלה לקרוא לשר החצר, הממונה על המשרתים. הופיע השר ראה את הכתר הפגום, ונחרד. אמר לו המלך: "משרת פלוני ניקה את כתרי, מרקו והבריכו. שבע רצון אני מעבודתו, אמור לו זאת. שלח אותו לכאן, לנקות את נברשות הטרקלין". עשה כמצווה עליו, סח למשרת המופתע שהמלך מוקיר את עבודתו במיורק הכתר, ובהר בו לניקוי נברשות הטרקלין בעודו יושב בו על כס המלכות - היתכן כבוד גדול מזה למשרת המלך!

שמע המשרת, שמח - וחשש. שמח, על קורת רוחו של המלך משירותו ועל שנשא חן בעיניו. וחשש, שמא התגלתה הגניבה. שמא נפל עליו החשד ואין זו אלא מלכות. בנקיפות לב עלה לטרקלין והמלך האיר אליו פניו, התעניין בשלומו, והתושבת החלולה בכתרו ניבטה אליו כמאשימה. הודה לו המלך על שקידתו בניקוי הכתר, וסיפר כי עקב אחריו מן החלון וראה כיצד ניקה כל סדק והבריך במרץ. שוקל הוא להעלותו בדרגה ולהעלות שכרו.

נרעש המשרת: אם ראה המלך - הן ראה הכל, והנה מעלים הוא עיניו ממעילתו ורואה בטובתו ובקידומו. איך יגמול רעה תחת טובה, איך יוכל לראות את כתר המלך פגום, והאבן היקרה חורכת את כיסו!

פרץ בבכי תמרורים והתוודה על חטאו: אכן, המלך מטיב עימו כל כך - והוא פשע ומעל באימונו, עקר אבן מכתרו... והמלך מרגיעו: "ידעתי, בני, ידעתי - אך ידעתי גם כי לא במעל עשית זאת. משרת נאמן אתה אלא שפחז עליך יצרך, וסליחתי נתונה לך".

אבל המשרת לא הסתפק בסליחה ובמחילה. איך יוכל להיות שליו, כאשר כתר המלך חסר ופגום, והאבן אינה בתושבתה! "ענה המלך ואמר: "עלה נא על מעלות הכסא, וקבע את האבן במקומה!". עלה המשרת במעלות, והמלך הרכין את ראשו וקרב את כתרו, והמשרת קבע בו את האבן והשלים את כתר המלוכה!

והנמשל: האדם, משרת המלך הוא. כל ייעודו, לשרת את מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. ואכן, ממרק הוא את כתר המלך, אפילו פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, אך מפעם לפעם פוחז עליהם יצרים, והם עוברים עבירה. עוקרים מן הכתר אבן יקרה. ובכל יום ויום בת קול יוצאת וקוראת: "עד מתי פתאים תאהבו פתי, שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם", המלך הקדוש קורא לבניו אוהביו לשוב בתשובה, ומכח בת קול זו מתעוררים היראה תשובה בלבבות. אבל האדם בוכה ומתמרמר: איך אעשה תשובה כראוי, ועדיין חסר כתר המלך את המרגלית היקרה שאיבדתי בחטאי! ואז, כביכול, מגביה הקדוש ברוך הוא את החוטא ומנשאו למדרגה שאפילו צדיקים גמורים אינם עומדים בה, וזדונות נהפכות לו כזכויות, כדי שכתר המלך יושלם ויזהיר כבתחילה.

וזהו שנאמר: "כנשר יעיר קינו, על גוזליו ירחף", אם האדם מרגיש שעולים בו היראה תשובה - ידע נאמנה שהם מכוחו של הבורא יתברך הקורא לו ומעוררו לשוב אליו ברחמים רבים. אך אם האדם מצר ומתמרמר, איך יוכל לשוב ופגמו כה רב ועצום, הנה: "יפרוש כנפיו יקחהו", ידע שהבורא יתברך מעלהו לדרגה גבוהה ונשגבה, "ישארו על אברתו" - ופירש בזוהר הקדוש שהכוונה לאבריה וכנפיה של השכינה הקדושה כביכול. שעוזרו לתקן כל מה שפגם!



עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

מהו הדבר שעשוי להביא לאדם את הזכויות הגדולות?

סיפר רבינו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: "לפני יום הכיפורים נכנסתי אל מרן ראש הישיבה, הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן זצוק"ל ושאלתי אותו על מה הוא מציע לעורר את הקהל, לקראת יום הדין? ובמילים אחרות: מה הוא הדבר שעשוי להביא לאדם את הזכויות הגדולות ביותר?

"מרן השיב: 'זיכוי הרבים!'. ואני רוצה להסביר מעט את דבריו", אמר הרב שליט"א.

"הגמרא אומרת שהרשע שעושה מצוות וטורפין לו אותן בפניו, משום שנאמר: 'לרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי' וכו'.

והנה, הגאון רבי יצחק אלחנן אומר שכל זה בשאר מצוות, אבל כאשר הרשע התעסק במצוות צדקה, לא טורפין את המצוה הזו.

ומדוע? – מפני שבמציאות היה מי שנהנה מהמצוה שעשה הרשע, והוא העני. ואם כן לא אכפת לנו שעושה המצוה היה רשע, אם אדם אחר נהנה מכך- מגיע לו שכר על כך.

"לפי זה אפשר גם לפרש את דברי מרן הגרא"ל בענין זיכוי הרבים. שכן, גם אם מדובר באדם התואם את ההגדרה של 'טורפין לו זכויותיו בפניו', אבל המציאות היא שכאשר אדם מתעסק בזיכוי הרבים, יש רבים שנהנים ממנו ומתחזקים בגין המעשה שעשה, אם כן אין לך זכות גדולה מזו ליום הדין.

"ויש לדעת, שכאשר אומרים 'זיכוי הרבים'- אין הכוונה רק למי שמזכה אלפים ורבות בהפצת דברי חיזוק וכיוצ"ב.

גם לומד תורה צנוע שבצנועים, היושב בפינתו ושוקד על התורה בשמחה ובחשק, ויש שלוקחים ממנו דוגמא ומופת כיצד ללמוד, ונדבקים בהתלהבות שלו, ומתחילים ללמוד יותר בחשק, הרי שגם הוא נקרא 'מזכה הרבים', וגם עליו התכוון מרן ראש הישיבה.

"יתירה מכך. כדי לקרב את האדם לבוראו ולהשיבו בתשובה שלימה, לא צריך להיות דווקא פעיל בארגון שמטרתו להחזיר בתשובה. די שיהודי ירא שמיים יתנהג כראוי, ויזכיר את קרבתו הוא לבורא עולם, כדי שהאדם העומד ממול, שלא זכה עדיין להימנות על באי בית המדרש, יתרשם, יתפעל, ויסיק מסקנות מידיות".

בכל פעולה ופעולה אדם יכול לקדש את שמו יתברך, ולקרב אליו את הבנים התועים, ובמיוחד בתקופה שבה אנחנו חיים, כשהאמצעים התקשורתיים בין אדם לחברו נעשו זמינים כל כך, ואפשר לעשות בהם שימוש חיובי למען כבוד שמו.

אם נחשוב לרגע, נראה שבכל יום ויום עומדות לפנינו הרבה הזדמנויות כאלו, בהן אנחנו יכולים לקרב יהודים תועים להשם יתברך צריכים רק להתבונן בחשיבות הדבר בתקופתנו ולרצות בכך.



מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישיר הוא" (לב, ד).

ערבי הגיע למחסום נוהג במכונית חדשה ונוצצת. החיילים בדקו במסמכים אם אין המכונית גנובה ואם אין המסמכים מזויפים ואכן נראה להם הכל אמין.

לפתע הגיע המפקד ואמר לנהג בקול קשה: תודה מיד שהמכונית גנובה! אם לא תודה בכך אוכיח לך זאת מיד ועונשך יהיה גדול כפליים! אכן - הודה הנהג המבוהל - המכונית גנובה...

המפקד - התפלאו החיילים - איך ידעת שזו מכונית גנובה? האם הפכת ל"נביא"? לא נביא ולא בן נביא - צחק המפקד - פשוט מאד ראו נא את צידו האחורי של הרכב, מודבקת שם מדבקה בה כתוב: "אין עוד מלבדו"... האם נראה לכם שהערבי הדביק זאת?...

בירור קצר העלה מיהו בעל הרכב האמיתי ומיד התקשרו אליו ובשרו לו כי רכבו נמצא במקום בטוח. כעבור זמן קצר הגיע בעל הרכב לקבל את רכבו וסיפר לחיילים כי את הרכב קנה רק לפני מספר שעות.

בצאתו מסוכנות הרכב פגשוהו תלמידי הישיבה במעלה אדומים ואמרו לו כי עליו להודות לקב"ה על שסייע לו בקניית רכב חדש, ובהודאה הורו לו להדביק מדבקה "אין עוד מלבדו". כעבור זמן מה עצר רגע לקנות משקה והרכב נגנב. מיהר האיש המאוכזב להתקשר לראש הישיבה ואמר לו: רואה אתה מה תועלת יש באמונה ש"אין עוד מלבדו" - הרכב נגנב ואיננו. ראש הישיבה חשב מעט וענה: אם תאמין באמת ש"אין עוד מלבדו" לא תינזק כלל!

עכשיו - אמר הנהג המאושר - נוכחתי לדעת באמת ש"אין עוד מלבדו!"

"וישמון ישורון ויבעט" (לב, טו).

מעשה בחסיד אחד שהגיע אל רבי ישראל בעל שם טוב ובקש ממנו ברכה לפרנסה טובה. בירך אותו הבעל שם טוב שיצליח בכל עסק שיעשה. כעבור זמן לא רב שב החסיד אל רבו וסיפר כי הברכה לא הועילה לו מאומה, וכי אין הוא מצליח בפרנסתו.

אמור נא לי - שאלו הבעל שם טוב - האם הנך זוכר מה היה העסק הראשון שעשית אחרי שברכתך?

אכן כן - השיב החסיד - כאשר יצאתי מן הבית ראיתי אדם העומד ברחוב ומוכר כרטיסי הגרלה של מרוצי סוסים... קניתי כרטיס אחד ואכן זכיתי בסכום כסף גבוה אלא שהוא אזל לי עד מהרה ולא נותר ממנו מאומה...

אם כך - אמר הבעל שם טוב - מה טענה יש בפיך? לו היית משכיל מיד כאשר יצאת מביתי לעשות "עסק" עם הקדוש ברוך הוא, כגון נתינת צדקה או גמילות חסד, היתה הברכה חלה בכל משלח ידך ממילא, כיון שלא ניצלת כראוי את ההזדמנות שנפלה בחלקך - הפסדת הכל!...



ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א
מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

מחשבות של אלול (ד)

כל אחד נולד עם מנוע פנימי של יצא

אדם לפועלו ולעבודתו עדי ערב, גם אחד שנראה שהוא באמת לא רוצה - יש רצון, אחרת זה פשוט לא יתכן, זה נוגד את טבע הבריאה. חייבים להשקיע מחשבה ומאמץ למצוא מה הדבר החוסם בינינו להצלחה, מהו הקושי העוצר אותנו מלפרוץ החוצה. יתכן שזה קושי לימודי, לעיתים זהו הפחד מכישלון, יכול להיות שפשוט חסר לנו כללי חברה, יתכנו אלף ואחת סיבות שבהן צריך להתמקד, וכשיסורו המניעים ממילא הוא יפרח ויצליח. להיפך, כל השיחות וההוכחות רק מתסכלות והורסות, משום שבתוך תוכו כל אחד יודע מה טוב ומה לא בפנימיות. כל אחד רוצה להיות טוב, להכביד בהוכחות עד כמה הוא רע זה כזריית מלח על פצעים. חשוב לציין שיש לנו אפשרות לתגבר ולהעצים את המוטיבציה האלוהית הקיימת, בידינו יכולת להעצים ולהגביר את גרעין המוטיבציה הפנימית ולהפוך אותו למנוע רב עוצמתי שיוביל אותנו לשינוי אמיתי. בידינו לקחת את אותה נקודת אור אלוהית ולהעצים אותה פי כמה וכמה, וזאת על-ידי שנתמקד